

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti N.

X. évfolyam, 167 (2729) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 23

NEGYVEN ÉVE

annak, hogy a kormányzó pár örök hűséget esküdtött egymásnak. Negyven éve annak, hogy meleg, paha családi fészket rakott a magyar élet fájára az az emberpár, amelynek életutja négy évtizeden keresztül szorosan egybefüggött az egész magyar nemzet élet-utjával.

Negyven év nem nagy szám egy nemzet életében, ha a történelem kezei lassan, kiméletesen űrik az eseményeket. De egy esztendő, sőt még rövidebb idő is végzetesen alakíthatja a nemzet sorsát, amikor a nagy döntések és sorsfordulók érnek az események méhében. Ezt mondhatjuk el az elmúlt négy évtizedről is. Megértük ez alatt az idő alatt országunk társadalmi egyensúlyának végzetes eltolódását, idegen elemek elhatárolását, megértük az 1914-es világháborút, az összeomlást, a vörös forradalmat, a kijózanodást, a megalázottság keserű éveit, a lassu felemelkedést, a páratlan erőfeszítéseket és most a legutóbbi években a diadalmos fel-
emelkedést, az elvesztett területek részbeni visszaszerzését.

Ennek a történelmi negyven évnek mintegy megszemélyesítője volt a kormányzó pár. Eppen abban látjuk a Gondviselés különös kegyét, hogy a legnehezebb, legmozgalmasabb, a legdöntőbb időben, amikor valóban a nemzet léte forgott kockán, a magyar családi tüzhelyből forrásokozott a fel-
emelkedéshez szükséges erő az egész nemzetre.

Most, hogy az európai történelem eseményeinek a mi életünk idejére eső második szakasza torlódik fel: ugyanennek az otthonnak meleg fényei sugározzák be ezt az országot egyik sarkától a másikig, — ez az otthon a saját biztonságát egyesíti a nemzetével. Soha nem éreztük még úgy, hogy a nemzet és haza mennyire összeesnek ezzel a két fogalommal: család és otthon. A kenderesi kuria meghitt családi ünnepének fényel egy egész Európán végigömlő súlyos és erős orkán áradatában világitanak és nyugodt világlásból egy egész nemzet meríti nyugalomát és bizalmát. Ebből a családi életből a magyarság legősibb és legrangosabb rétegének egyszerűsége, tisztasága, előkelősége, gyöngédsége és fölénye árad, két tiszta és nagy egyéniségnek a nemzet felé mély felelősségérzettel áthatott ereje. Ez az erő nem fáradt el az elmúlt huszonkét év alatt, majdnem negyedszázadnyi időt töltve a nemzet vezetésének legmagasabb pontján. Eppen ez az, ami felemelő és csodálatos. Más házasságok egymás felé ernyednek el vagy egy társadalmi szerep felé, — e két ember életének szövetsége azonban egy egész nemzeti életerő meggyarapodásának volt állandó indukciós áramtere. Ők ketten nem fáradtak el — egy egész nemzet felé!

A nemzet most köszönti őket azzal

Kelet-Karélia kimondotta elszakadását a Szovjetuniótól és csatlakozását Finnországhoz

Moszkva újabb súlyos légitámadást élt át az éjszaka. Még az előző éjszakai tüzek is égnek. — Litvinov fontos diplomácia megbízatással Londonba utazik

Hatvan hadosztályt vont össze a Szovjet a mandzsu-szibériai határon

Helsinkiből jelentik (NTI): Min az állami hírszolgálati központ kedden este közölte, a Vuokkiniemi kelet-karéliai falu lakossága tömeggyűlésen elhatározta Kelet-Karélia népe, Viena, továbbá Aunus tartomány különválását a Szovjetuniótól, valamint Kelet-Karélia Finnországhoz való csatlakozását. (MTI.)

Berlinből jelenti a NTI.: Szerdára virradó éjszaka a német légi erő ismét támadást intézett Moszkva katonai célpontjai ellen. Az eddigi jelentések szerint már az első hullámokban részvevő gépek legénysége nagy kiterjedésű tüzeket figyelt meg. (MTI.)

Berlinből jelenti (Bud. Tud.): A német sajtó továbbra is megjegyzi, hogy a német légi erő ismét támadást intézett Moszkva katonai célpontjai ellen. Az eddigi jelentések szerint már az első hullámokban részvevő gépek legénysége nagy kiterjedésű tüzeket figyelt meg. (MTI.)

Litvinov együttműködést készít elő Anglia és a Szovjetunió között

Az Új Nemzedék írja: Zürichből érkezett jelentések szerint a Szovjetunió Szibériának Mandzsuko felé eső határán hatvan hadosztályt állított fel, köztük néhány gépesített alakulatot. Ezenkívül a szovjet hadsereg légierejének egységét is itt vonták össze.

Stockholmból jelenti (Bud. Tud.): Az egyik svéd hírugynökség szerint Litvinov volt külügyi népbiztos rövidesen Londonba utazik fontos diplomáciai megbízatással. Az a feladata, hogy a Szovjetunió és Nagybritannia közt előkészítse az együttműködést.

AMERIKA AZ IZLANDI ESETHEZ HASONLÓ RAJTAÜTÉSRE KÉSZÜL

Newyorkból jelenti (Stefani) A lapok Washingtonban elterjedt híreszteléseket közölnek, amelyek szerint Roosevelt azon van, hogy Izland esetéhez hasonló újabb rajtaütést készítsen elő. Ezeket a feltevéseket megerősíteni lát-

a hódolattal, amely évről-évre növekszik, amint egyre növekvő mértékben válnak a magyar sors és a magyar ideálok megtestesítőivé. Évfordulójuk alkalmával az egész magyar nemzet azt kívánja, hogy még sok boldog évfordulót érjenek meg ők ketten: a legelső magyar férfi, a magyar férfi ér-

rendült. A Völkischer Beobachter utal a Pravda cikkére, melyben a többi között ez állt: „Stalin vezetésével megsemmisítjük az ellenséget! A vörös hadsereg harcosai, a vörös flotta, a népszerűség és munkásság az intelligencia szívében új harcúterv lobban lángra.”

— Ez az utóbbi mondat — állapítja meg a Völkischer Beobachter — sok tekintetben érdekes. Ha új kedv lobban lángra, akkor arra lehet következtetni, hogy a bolsevista tömegek korábban már elvesztették a győzelembe vetett hitet, ami a hadszíntéri helyzetet tekintve, nem is csodálatos. A népszerűség emiatt megerősíti a feltevést, hogy a bolseviszták utolsó reménységüket a bandaharcba vetik. Végül, ha az intelligencia nevét említik, csodálkozva kérdezzük, mire vall most ez a ritka jelenség? Eddig az intelligenciát csak a GPU listáján emlegették.

nak római politikai körökben jelképes fontosságot tulajdonítanak. Az utazás szembehelyezkedést jelent azzal, hogy bármely idegen erő megvesse lábát az Azori-szigeteken. (MTI)

SUMNER WELLES VIZET PRÉDIKÁL...

Washingtonból jelentik: (NTI) Sumner Welles helyettes külügyminiszter a háború utáni világ megszerzéséről mondott beszédében két követelést állított fel, amelyek közül különösen a második tulajdonképpen az angol-szász birodalom egyeduralmi politikája ellen irányul. Kijelentette, hogy szilárdul meg van győződve két dologról:

1. A támadó fegyverek eltávolítása és a védelmi fegyverek, valamint a védelmi fegyverkezés előállítására szolgáló eszközök korlátozása, illetve csökkentése csupán szigorú nemzetközi felügyelet és ellenőrzés segítségével lehetséges. Ilyen gyakorlatilag hatékony ellenőrzés nélkül soha sem érhető el tényleges leszerelés.

2. Semmiféle békekötés nem volna szilárd és tartós, ha nem alapulna az igazságon és jogon, valamennyi népnek egyenlő jogviszonyi jólétre való természetes jogán.

Welles azután szószerint így folytatta:

— Mindaddig, amíg bármelyik nép, vagy bármelyik kormány egymaga tartja kezében a természetes anyagforrásokat és a nyersanyagokat, amelyekre minden népnek szüksége van, nem lehetséges az igazságosságon és békén alapuló világlend.

Ukrajnában tovább nyomulnak előre az ellenséget üldöző szövetséges csapatok

Vezéri főhadiszállás. A véderőparancsnokság jelenti: Ukrajnában a német, magyar, román és szlovák csapatok fáradhatatlan üldözésben tovább

nyomulnak előre. A keleti arcvonal többi részén folytatódik a kisebb és nagyobb szovjet egységek bekerítése és megsemmisítése. Az ellenség kitérési kísérletei és tehermentesítő támadásai mindenütt kudarcba fulladtak. A finn arcvonalon további terepnyereség mellett, tervszerűen tovább folynak a hadműveletek. A légi erő a szerdára virradó éjjel is bombázta Moszkva katonai berendezéseit. Nehéz és legnehezebb bombák, valamint nagymennyiségű gyújtóbomba újabb súlyos pusztítást okoztak. Az előző éjjelről szá-

mazó tüzeket még nem fékeztek meg. Anglia körül elsüllyesztettünk egy öt- ezertonnás teherhajót. Támadás irányult ezenkívül szerdára virradólag a Humber melletti és a délkeletangliai kikötőberendezések és több repülőtereken. Napközben a La Manche partján 14 angol gépet lelőttünk. Angol gépek a szerdára virradó éjjel Dényugat-Németország több helyén hatalmas károkat okoztak. Német repülőgépek a szerdára virradó éjjel Dényugat-Németország több helyén hatalmas károkat okoztak. Német repülőgépek a szerdára virradó éjjel Dényugat-Németország több helyén hatalmas károkat okoztak.

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 313. közleménye: Észak-Africában Tobruk szakaszán tüzérségi tevékenység folyt. Német repülőgépek bombázták az erődítményt. Tobruk szakaszán repülőgépek bombázták ellenséges gépesített járműveket, katonai táborokat. Brit repülőgépek támadták Benghazit. Kelet-Afrikában ellenséges repülőgépek rajtaütöttek Gondaron. Más említésre méltó esemény nem történt. (MTI)

JAPÁN ELŐKÉSZÜLETEK INDOKINA IRÁNYÁBAN

Zürichből jelentik: (B. T.) Washingtoni értesülések szerint Japán előkészületeket tesz Indokina irányában. A tartalékosok behívása egyre tart. A vasuti forgalmat Mandzsukóban és Észak-Kínában beszüntették. A japán sajtó is éles hangon foglalkozik Indokínával.

A török lapok megemlékeznek a montreuxi egyezményről, és hangoztatják, hogy a török szorosok soha sem lesznek sem angol, sem szovjet birtokok. A Dardanellákat sem adják oda senkinek. A török politika alapja a béke — hangsúlyozzák a lapok.

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt arra a kérdésre, vajjon a fekete-listára vonatkozóan nem szándékozik-e újabb lépéseket tenni, azt válaszolta, hogy lehetséges. (MTI)

Nógrádvármegyében tilos a „szombat-zsinórak”

Nógrádvármegye alispánja rendeletet adott ki a zsidó ghettohuzalok az úgynevezett „szombat-zsinórak” az eltűnéséről. A rendelet utasította az illetékes hatóságokat, hogy az ilyen célra már korábban kiadott hatósági engedélyeket haladéktalanul vonják vissza és azonnal bontsák le a huzal kifeszítésére szolgáló póznákat, oszlopokat. A rendelet indokolása szerint több ízben tapasztalható, hogy a zsidók az uttest felett úgynevezett ghetto-drótot húznak és az ehhez szükséges oszlopokat a közterületbe állítják be, vagy kerítéshez erősítik. Ez az eljárás a keresztény lakosságot méltán felháborítja és alkalmas arra, hogy a községek békéjét megzavarja. A szinmagyar keresztény lakosságot mélyen sérti az, hogy az általuk fenntartott községek belső területén az ő lelki világuktól távolálló orthodox zsidóság a rituális jelvényeit közterületen hatósági engedély nélkül is kifeszítheti. Az oszlopok, huzalok elhelyezése az úttesten a járművek akadályozására és az úttest rongálására is szolgál, veszélyeztet a testi és vagyoni épséget. Községépítési szempontból sem tűrhető az utcáknak póznákkal és oszlopokkal való elcsúfítása. (Magy. Tud.)

A házassági törvényjavaslat az igazságügy és közjogi bizottság előtt

A képviselőház igazságügyi és közjogi bizottsága a felsőház igazságügyi és közjogi bizottsága által küldött tagokkal szerdán délelőtt 10 órakor a felsőház üléstermében együttes ülést tart. Tárgy: A házassági törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló törvényjavaslatának a felsőházi tárgyalás során elfogadott 9 szakaszban lévő módosítások és a képviselőház általi el nem fogadott módosítások tárgyalása.

EGYEZTETŐ BIZOTTSÁGOT KÜLDTEK KI

Budapest, a Bud. Ért. jelenti: Az egyeztető bizottság Török Géza elnökletével 1/11 órakor összeült. Bocskay Kálmán és Bezerédi István előadók ismertették a képviselőház, illetve a felsőház állásfoglalását. Ezután vitéz Váczy György, Ravasz László, Maróthy Károly, Czapik Gyula és Eszterházy Mórítz szólalt fel.

la és Eszterházy Mórítz szólalt fel. Eszterházy Mórítz javasolta, hogy az egyeztető bizottság küldjön ki egy 24 tagú szűkebbkörű albizottságot, amely megtárgyalja a kérdést és javaslatot tesz a bizottságnak.

Bárdossy László miniszterelnök szólalt fel azután és hozzájárult az albizottság kiküldéséhez. Az albizottság tagjai a felsőház részéről: Balogh Jenő, Bezerédi István, Czapik Gyula, Fischer Béla, vitéz Kozma Miklós, Péchy Manó, báró Prónay György, Ravasz László, Tomchányi Vilmos Pál, Török Géza, Viczián István és Bertalan Sándor. A képviselőház részéről: Péchy László, Bocskay Kálmán, Jaross Andor, Huszovszky Lajos, Tusa Gábor, Homonnay Tivadar, vitéz Váczy György, Eszterházy Mórítz gróf, Gergelyffy Andor ináncsi Papp Elemér, Maróthy Károly és vitéz Zerinváry Sziárd.

Csütörtökön dől el a házassági törvény sorsa

Budapest, a Bud. Ért. jelenti: Mint ismeretes, a képviselőház tegnapi ülésén hozott határozattal elvetette a házassági jogról szóló törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló javaslat 9. szakaszának a félévekről intézkedő felsőházi módosításait. Tegnap délután a felsőház igazságügyi és közjogi bizottsága egybeült és ezen az ülésen megválasztották a két ház közti felmerült ellenét összeegyeztetésére kiküldendő bizottság elnökét, helyettes elnökét, előadóját, jegyzőjét és a bizottság tagjait.

Szerdán a képviselőház és a felsőház egyeztető bizottsága közös ülésre ült össze a felsőház üléstermében.

Tíz óra előtt megjelent a miniszterelnök is a felsőházban. Az egyeztető bizottság mai ülésére élénk vitát várnak. A képviselőház és felsőház szónokai felváltva szólalnak fel. Nem tartják kizártnak, hogy nemcsak szerdán délelőtt, hanem délután is folytatják a tanácskozást, hogy a 9. szakasz újból való tárgyalásáról közös jelentést készítsenek, amely csütörtökön kerül a két ház plénuma elé, ahol szavazással történik a döntés.

A felsőház plénumát csütörtökön délelőtt 11 órára, a képviselőház plénumát 12 órára hívták egybe és valószínűleg holnapra már eldől a házassági törvényjavaslat sorsa.

Internálták Bleyer Andor székelyhidi zsidó vendéglőst és Weisz Jenő kereskedőt

Sulyosan vétettek a közrend és a nemzeti becsület ellen. Több hasonló ügyben indult eljárás a vármegyében

Székelyhidről jelentik: A székelyhidi járás főszolgabírája előbb rendőrségi őrizet alá vette, majd internálta Bleyer Andor zsidó földbirtokost, a székelyhidi Tüzoltó vendéglő volt tulajdonosát. Bleyer internálására az adott okot, hogy izgatott a magyar nemzet becsülete ellen és a közellátási nehézségek idején elégedetlen hangulatot akart előidézni. Hasonló természetű vétség miatt Weisz Jenő székelyhidi

kereskedőt is internálták. Mindkettőjük internálását végrehajtották.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a vármegyében mintegy 10–15 zsidó vagy más nemzetiségű egyén ellen indult a Bleyer Andor és Weisz Jenő esetéhez hasonló ügyben eljárás. Névsorukat csak az eljárás befejezése után hozzák nyilvánosságra. Valószínű, hogy valamennyiüket internálják.

Száz galíciai zsidót fogott össze Kispesten a rendőrség

Budapestről jelentik: Kispest gazdasági életébe az utóbbi 25 év alatti nagyszámú zsidó furakodott be. Legtöbbjük idegen állampolgárságu bevándorolt volt. A hatóságoknak rengeteg baja volt ezekkel a zsidókkal, akiknek

nagyrésze a terhekhez nem járult hozzá.

Megállapították, hogy igen sok galíciai származású zsidó tartózkodik Kispesten és illegális módon kereskedik, vagy foglalkozásukat nem

A kispesti rendőrkapitányság az elmúlt éjszaka nagyszabású razziát rendezett és ennek során mintegy száz galíciai zsidó került kézre. Ezeket, minthogy nem kívánatos elemek, gyűjtőtáborokban helyezik el.

Pest vármegye alispánja még a múlt évben az 1939. IV. t. c. alapján rendeletet intézett Pest vármegye területén lévő városok polgármestereihez, melyben kötelezővé tette a zsidók részére a korábban kiadott iparigazolványok felülvizsgálását. A munkálatok legtöbb helyen még most is folynak, mert az iparigazolványok nagy száma miatt a revízió hosszabb időt vesz igénybe. — Újpesten mintegy 200 esetben vonták be az iparigazolványokat.

Az érdekeltek a határozatokat kivétel nélkül megfellebbezték az alispánhoz, aki azonban a határozatokat helybenhagyta. További fellebbezés folytán az ügyek a kereskedelmi miniszterhez kerültek.

A miniszter végső fokon eddig közel száz zsidó iparigazolvány ügyében hozott elutasító határozatot. Az elutasító határozat értelmében az érdekeltek kötelesek üzleteiket a kézbesítést követő 14 napon belül bezárni.

BULGÁRIÁBAN POLGÁRILAG MOZGOSÍTJÁK A ZSIDÓ SZÁRMÁZÁSÚ ÉS NANSEN UTLEVELES ZSIDÓKAT. Szófiából jelentik (Stefani): A hivatalos lap szerdai számában megjelent rendelet értelmében a rendelet megjelenésének napjától kezdődően polgárilag mozgósítanak minden zsidó származású külföldi állampolgárt, valamint minden Nansen-utleveles idegent. (MTI)

Diplomáciai viszály Németország és Bolívia között

Berlinből jelentik: (NTI) Német illetékes helyről közlik, hogy a birodalmi kormány a bolíviai kormánynak hétfőn éleshangu tiltakozó jegyzéket nyújtott át, amely a bolíviai kormánynak az ottani német követvel szemben tanúsított eljárásával foglalkozik. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A birodalmi kormány indítatva érezte magát arra, hogy közölje a bolíviai berlini ügyvivővel: nem tekintik többé grata personának és három napon belül hagyja el Németországot. (MTI)

Vasárnap: tűzharcos tagavatás az országzászló előtt

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai Tűzharcos Szövetség július 27-én, vasárnap, ünnepélyes tagavatást tart az Országzászló előtt. Az avatást viléz Báthory Szűcs tábornok, a Szövetség elnöke végzi. A Vezetőség lapunk utján kéri fel az avatandókat, hogy vasárnap délelőtt pontosan 10 órára az egyesület irodájában jelenjenek meg. A többiek részére gyülekezés 11 óra 15 perckor a székházban. Megjelenés minden bajtársra kötelező.

Hirdessen

MAGYAR LAPOK

Egyetlen lángtenger volt kedden éjszaka a Kreml környéke

**Szemtanu elbeszélése a Moszkva elleni hatalmas megtorló támadásról.
Ellenállás nélkül megadta magát egy szovjet repülőter legénysége. —
Ismét jelentős sikereket értek el a finnek a keleti hadszíntéren.**

Csapatunk újabb területeket foglaltak el Oroszországban

A messzi, mindig titokzatos Oroszországban is külön titok volt, mióta világ a világ, a moszkvai Kreml. Vagy, ahogyan az oroszok mondják, a Kremlino. Ősi, széles, magas falai mögött titkok lapangtak ósidők-től fogva. Polgári szem előtt szigorúan elzárt termei, mély, sötét kazamatái, csodálatosan szép ősi templomai borzongással, félelemmel, áhitattal és iantasztiikus eikézelésekkel töltötték el mindig az orosz lelkeket.

Kremlje majdnem minden nagyobb orosz városnak van, mert hiszen a Kreml szó szerint nem jelent mást oroszul, mint erődítést, várat; de a moszkvai Kremlt külön legendák vették körül mindig s épp olyan egyedülálló is a világtörténelemben. mint Budavára, a Madrid mellett levő Escorial, vagy a londoni királyi palota s közvetlen környéke. Mégis más, teljesen különböző minden európai építménytől és jelentősége sem csekély.

Tulajdonképp a moszkvai Kreml sem más, mint a város legrégebb városrésze. a Borovicsi-i dombon szabálytalan ötszög alakban épülve. Hatalmas, 2220 méter kerületű, 12 méter magas kőfal veszi körül erődítés-szerűen ezt a városrészt, a kőfalat 18 óratorony szakítja meg. Ezt a kőfalat még 1487-ben kezdték építeni és mint egy várba, őt kapun lehet átjutni rajta. E mögött a fal mögött van a Kreml. Ami csak igazi érték, történelmi és művészeti nevezetesség volt az egykori Moszkvában, azt mind a Kremlben lehetett feltalálni. Ott épült III. Iván korában a Mária mennybemeneteléről elnevezett székesegyház, amelyet az olasz Fioraventi épített. Ebben a főtemplomban őrizték Vladimir Mária képét, amelyet az orosz hagyomány szerint Szent Lukács maga festett. Vagyont-érő miseruhákat, drága, szép kegy-szereket őriztek ebben a templomban, amelynek külön nevezetessége volt az is, hogy a XV századtól ott koronázták meg az orosz cárokat és ott kenték fel a pátriárkákat is.

A XV században épült hagyományos orosz stílusban, a Mária fogantatásáról elnevezett templom számtalan tornyoskájával, díszével e korai építkezés egyik remeke. Ebben a templomban volt Rublev művészettörténelmi érdekességű festménye a Szent Szűzről, amely a hagyomány szerint 1380-ban az oroszokat a tatárok elleni győzelemre segítette.

A Kremlben állt még a Szt Mihályról elnevezett templom is, amelyet szintén aranyos kupolák díszítettek, s amelynek sírholtjában igen sok moszkvai fejedelem nyugszik. A Szt. Mihály templom mellett állt a 80 méter magas torony, az iván velikij és a 196 ezer kilogrammot nyomó régi nagy harang.

A paloták egész sora épült a templomok körül. A legrégebbi épület az

1487-ből való, öt emeletes, feltételesen különös módon keskenyedő Terem-női-dvoree, a régi orosz paloták között is a legszebbek közé tartozik. Az Uruzsejnaja palotában őrizték a régi cárok kincseket érő diszruháit, legyvereit, a régi orosz és mongol tegyvereiket, amik történelmi értéket képviseltek.

Nagy értéket jelentett a pátriárkák kincstára is.

Ezeket a kincseket a vörös uralom széthordta, elpusztította. Hogy a Kreml ősrégi templomaiból mi lett a vörös uralom alatt, nem tudjuk. De láttunk fényképeket a moszkvai Vörös-térről, amelynek egy részét a Kreml falai szegélyezik. E fal előtt áll most a monumentális Lenin emlékmű, amely fehér márványtalapzattal messzire látható. Ezen a Vörös téren tartották a katonai ünnepségeket, a város kivézenyelt lakossága előtt. A polgárság és munkásság egy-

aránt borzongva figyelte a Kreml falai felé, mert nemcsak a legíőbb szovjet tanács tartotta ott üléseit, nemcsak Sztalin székelt e falak mögött, de a hírhedt G. P. U. földalatti börtöneit és kinzókamráit is ott rendezték be és százezrek jajkiáltását nyelték el az öles, ősrégi falak.

Moszkvában, a Kremlben most remegnek a szovjet véreskezű vezérei, — ha még ott vannak. A Kreml falai felett német repülőgépek zúgnak el. És német bombák siettetik a szovjet-uralom összeomlását. Idő kérdése már csak, hogy mikor vonulnak be Moszkvába és a Kremlbe a diadalmas szövetséges haderők. Csak a város el foglalása után fogjuk megtudni, hogy Moszkva és a Kreml kincsei között milyen rablógazdalkodást végeztek Sztalinék — s hogy mi maradt meg abból a régi Kremlből, ami egykor a cári hatalom erejét és gazdagságát jelentette. (—la.)

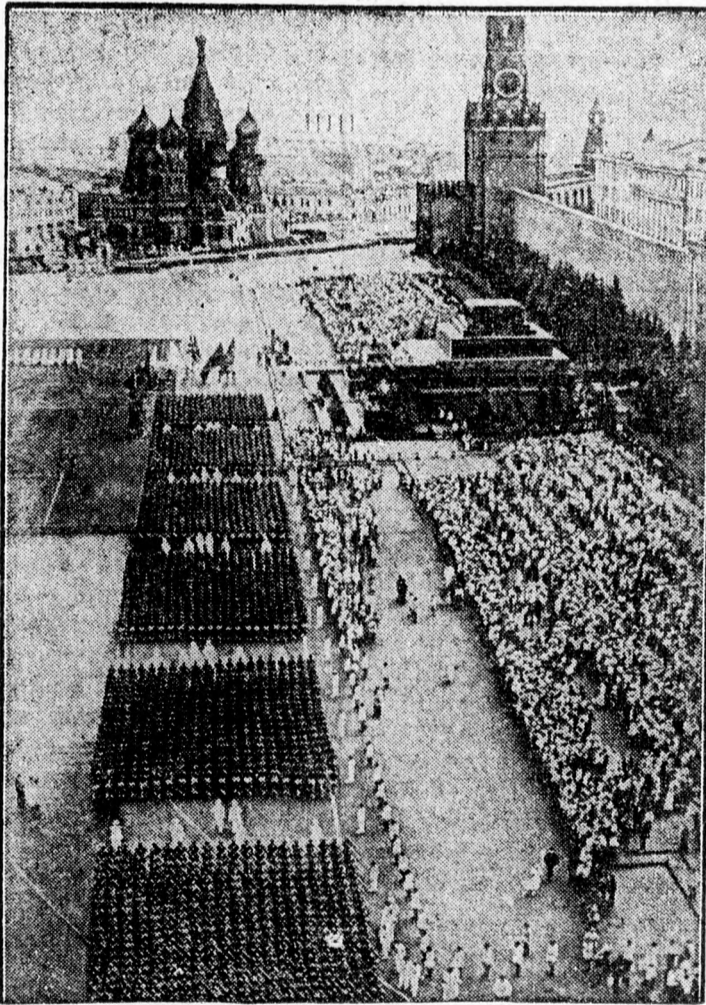
Lángtenger a Kreml környékén

Berlinből jelentik: (NTI) A német légierőnek arról az akciójáról, amely most első ízben sujtott le Moszkvára, a Német Távirati Iroda a következő szemtanu jelentést közli: Az esti szürkülettől éjjelig repültek a német harci gépek a nagy síkság felett Moszkva felé. Gyújtó és robbanóbombákkal bombázták a kormányzói és igazgatási városnegyedét. Bár a

Bolszovikiek erősen védtek a várost, éjjeltájban a Kreml környéke egyetlen lángtenger volt. (MTI)

„MAGYARORSZÁG MENETEL“

A Magyar Távirati Iroda értesülése szerint, a magyar honvédsapátok arcvonalán egyes seregtestek folytatják előnyomulásukat és újabb területeket szállottak meg. Ebben a térnyerésben

„Vörös tér“ a Kreml-ben

jelentős szerephez jutottak a lovas alakulatok. Ezek a más fegyvernemek számára járhatatlan utakon bebizonyították, hogy a gépek háborújának korszakában is nélkülözhetetlen értékű részt alkotják a hadseregnek.

Milánóból jelentik: (MTI) A fasiszta egyetemi csoport hivatalos lapja első oldalon cikket közöl „Magyarország menetel“ címmel. A cikk közli, hogy a győzelmes magyar csapatok minden tekintetben lépést tratanak a német csapatokkal.

Berlinből jelentik: (NTI) A német légifegyvernem a keddre virradó éjjel intézte első hatalmas támadását Moszkva ellen. Már hétfő kora délután elindultak a támadó német gépek. A bombák hatalmas pusztítókat vittek véghez. A német repülőrajok egymásután záporban zúdították le a minden ürméretű bombáikat az orosz főváros hadi célpontjaira. Már az első támadások nyomán tüzek támadtak. Ezek a tüzek világították az utat a későbbi támadó hullámoknak. A Kreml közelében sok súlyos bomba csapott le. Az elhárítás hatástalan volt, bár sok ágyú és fényszóró fejtett ki tevékenységet. (MTI)

TIZEZER FOGOLY ÉS 220 PÁNCÉLKOCSI EGY NAP ALATT

Berlinből jelentik: (NTI) A német légierő 22-én nappal a keleti arcvonalon ismét több támadást hajtott végre vasutvonalak és pályaudvarok ellen. Így többször megszakították néhány Szentpétervár felé vezető vasutvonalat. A beérkezett jelentések alapján 21-én reggeltől 22-én délig 52 szovjet gépet lőttek le. A Dnyeszter alsó szakaszán 19-én lelőttek egy szovjetgépet. A pilóta a kihallgatás során elmondotta, hogy repülőrajában egy női pilóta is van. A gépek elindulása előtt a politikai biztosok alkoholt osztanak ki. A biztosok a repülőtéren maradnak. A pilóta elmondotta, hogy rajának több repülője nem tud irni, még kevésbbé térképet olvasni. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A német légierő a keleti arcvonalon támadást intézett a visszaözlő szovjet hadoszlopok, vasutvonalak és harci kocsik gyülekező helyek ellen. Igen sok vonatot elpusztítottak. A leningrád—moszkvai vasutvonalon több robogó vonatot kisiklattak. Német egységek a Dnyeperen megfigyeltek több súlyosan megrakott szovjet kereskedelmi hajót. A német repülőket három kereskedelmi hajót elsüllyesztettek. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A Pétervártól délkeletre lévő erdős területen előnyomuló német gyalogság meglepetés-szerűen egy szovjet tábori repülőterre bukkant. A repülőter legénysége ellenállás nélkül megadta magát. 30 gépet biztonságba helyeztek a német gyalogosok. A Pétervár irányában támadó német csapatok 21-én igen sok bolszoviki gyárvédelmi szervezeti tagot ejtettek foglyul. A Dnyeszter szakaszán a német páncélosok előnyomulásuk során 20-án tízezer foglyot ejtettek és 220 páncélcocsit semmisített meg. A légierő ugyanezen a napon 98 szovjet páncélost semmisített meg. Julius hó 20-án hatalmas harc fejlődött ki a páncélosok közt Vitebszk környékén. (MTI)

Női zászlóalj egy szovjet ezredben

Berlinből jelentik: (NTI) Szmolenszk környékén 21-én ismét ezerszámra futottak át a szovjetkatonák a németekhez. Igen sokszor halottaknak tetetik magukat. Vallomásaik szerint a politikai biztosok és a háborús bizalmi emberek az elmúlt napokban különös, drákói intézkedésekkel igyekeztek fokozni a szovjetkatonák küzdő szellemét. Igen sok katonát, aki visszavonult, agyonlőttek. 20-án Szentpétervártól délnyugatra foglyul ejtették az egyik bolsevista ezred életben maradt tagjait. A kihallgatás során kiderült, hogy a szentpétervári üzemvédő őrségből állott az ezred. Felszerelésük, ruhájuk és kiképzésük hiányos volt. MTI

Berlinből jelentik: (NTI) A bolsevik légiőrök 20-ika és 21-ike között is jelentékeny veszteséget szenvedtek. Német vadászok légi harcban 71 szovjetgépet lőttek le, a földön 39-et pusztítottak el. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A Szmolenszktól északra körülvárt és teljesen megsemmisített ezredről kiderült, hogy csak kétharmad részben állt reguláris csapatokból egyharmad részben nőkből. A megtalált iratokból kitűnt, hogy július 18-án Novinszkiből jöve egy zászlóalj nő érkezett pótlásként az ezredhez. (MTI)

TELJES ELLENSÉGES EZREDET SEMMISÍTETTEK MEG A FINNEK A KELETI ARCVRONALON

Helsinki-ből jelentik: (NTI) A finn csapatok a keleti arcvonalon a legutóbbi 24 óra alatt ismét jelentős sikereket értek el. Egy finn rohamcsapat a Ladoga-tótól keletre megsemmisített egy hatalmas számbeli túlsúlyban lévő teljes ellenséges ezredet és nagy mennyiségű hadianyagot zsákmányolt. Karéliában több fontos helyiséget megszálltak a finn csapatok. Ugyilászik a szovjet haderő visszavonulást kísérel meg azzal a céllal, hogy jobb állásokat foglaljon el. A legutóbbi légi harcok során nyolc szovjet gépet lőttek le a finn vadászok. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A keleti hadjárat első négy hetének alkalmából az elmúlt vasárnap néhány rajnavidéki községben a katolikus papok a szentbeszéd keretében megemlékeztek a bolsevizmus ellen harcoló német katonákról. Több püspök kezdeményezésére a jövőben rendszeresítik ezt. MTI

HEVES LEGIHARC A CSATORNA FELETT NÉMET ÉS BRIT GÉPEK KÖZÖTT

Berlinből jelentik: (NTI) A La Manche csatorna felett kedden a koradélutáni órák óta a brit gépek és a német vadászok között heves légi harcok folynak. Nyolc ellenséges gépet lelőttek. Az angolok a La Manche csatorna és a megszállt terület felett légi harcban 21-én 11 gépet veszítettek. (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 412. közleménye: Légierőnk a 22-re virradó éjjel bombatámadást intézett Málta támaszpontjai ellen. Észak-Afrikában a solumi arcvonalon visszavertük az ellenség támadási kísérleteit. A tengely repülői bombázták Tobrukot és Marsha Matruhtól északra elhelyeztettek egy brit tartályhajót. Az ellenség támadta Benghazit és Derpát. Kelet-Afrikában Ouchefit hely-

őrségének egyik oszlopa sikeres felderítést végzett. 20-án egy ellenséges gép néhány bombát dobott le Mazzarino városra. A polgári lakosságának 12 halottja és több sebesültje van. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A tobruki erődből a bezárt katonák felderítő osztagot küldtek ki. A felderítési kísérletet megghiúsították. A felderítő csapatok kiküldését azzal lehet magyarázni, hogy az erődben katasztrófális az élelmiszer- és lőszerhiány. (MTI)

MEGALAKULT A BOLSEVIZMUS ELLENI HARCBA INDULÓ FRANCIA LÉGIÓ

Vichyből jelentik: (OFI) A bolsevizmus elleni harcba induló francia önkéntesek légiója megalakult. A kis- és nagy egységeket francia önkéntes tisztek foglalják keretbe és helyezik francia parancsnokságok alá. Az összesített francia alakulatok a német pa-

rancsnokság alá tartoznak. A francia légió tagja lehet minden árja származású francia polgár, aki katonai szolgálatot teljesített. A légió tagjai francia egyenruhát viselnek. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Az önkéntes horvát légió tagjai, akiket a legközelebbi napokban további egységek követnek, megérkeztek az arcvonalra és máris berendezkedtek hadművelési területükön. (MTI)

425 MILLIÓ DOLLÁRT KÖLCSÖNÖZ AMERIKA ANGLIANAK

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt elnök kedden megbeszélést folytatott a helyettes külügyminiszterrel, valamint Georges és Cannaly szenátorokkal. Georges szenátor kijelentette, hogy Roosevelt a megbeszélésén bizalmasan kifejtette a helyzet alakulását. Semmiféle mutatót arra, — ugymond — hogy Amerika új akcióra készülne. Ő maga sem tudja, hogy mit teherne még Amerika. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Mint a Reuter iroda közli, Anglia és Amerika egyezményt írt alá, amely szerint Amerika Nagybritanniának 425 millió dollárt kölcsönöz 3 százalékos kamattal. (MTI)

„Nagyasszonyok” a Szovjetunióban

Berlin, július hó.
Az orosz politikának egyik az ország határain túl kevésbé ismert, de annál befolyásosabb irányítója: egy asszony, aki bár igen gazdag családból származik, a legszélsőségesebb bolsevisták egyike. Az apja Karp Sámuel, hadiszekerkereskedő és szállító Newyorkban, még amerikai viszonylatban is nagy vagyont harcsolt össze. Két leánya közül az idősebbik mindjárt a bolsevikiek uralomra jutása után nagy szerepet játszott, a fiatalabbik, Semcsuhina, valamivel később tette ismertté, egyben rettegett a nevével. Az idősebbik Karp leánya, Eszter, Bicenko népbiztosnak lett a felesége és hamarosan az özvegye. Ő az orosz hadsereg összeomlásának idején már Oroszországban tartózkodott, míg tíz évvel fiatalabb húga csak a Kerenszki-forrádalom kitörése után tért vissza Európába.

Azok, akik 1917 decemberében részt vettek Breszl-Litovszkban az oroszokkal folytatott béketárgyalásokon, aligha felejtették el azt a pillanatot, amidőn a tárgyalóterem hosszú zöld asztalánál az Osztrák-Magyar Monarchia külügyminisztere, gróf Czernin mellé hirtelen egy alacsony termetű, feltűnően csunya asszony telepedett le, aki később a tárgyalások befejezése után három más hitsorsosával: Trockij, Joffe és Kamenev elvtárral együtt a német-orosz, illetve az osztrák-magyar-orosz békeszerződést aláírta. Ez Bicenko népbiztos özvegye volt, Lenin egyik legbizalmasabb híve. Még leánykorában közelférközött hozzá, akkor, amikor Szaharov kormányzót, aki Lenin fivérét felakasztatta, négy revolverlövessel orvul leterítette. Tizenkét évi fegyházat kapott ezért, de megszerezte Lenin hátrahagyott, aki, amint láttuk, hatalomra jutása után nem felejtkezett meg róla, de nővéréről, Semcsuhináról sem.

Semcsuhina a bolsevista uralom első éveiben Szibériában, egyidejűleg Tobolszkban működött s a legvéresebb kezű kommunista alvezérek közé tartozott. Számtalan ember legyilkolása szárad a lelkén. A jutalom

nem maradt el: 1920-ban Moszkvába rendelték fel s itt a Sztalin által 1938-ban legyilkoltatott Tuhacsevszki marsll törzséhez osztották be, ahol kémiszolgálatot teljesített. Két orosz tisztnek „ellenforradalmi érzelme és konspirációja” miatt történt elítélése és agyonlövetele Semcsuhina asszony legszemélyesebb műve volt.

Hamarosan újból megbízást kapott. Radek-Szobelsohnnag együtt Közép-németországba küldték, ahol a spartakisták lázadását készítette elő. Ebben az időben, persze alnév alatt, Kun Béla is hasonló működést fejtett ott ki. A lázadást a német kormány leverte s a lázadók vezére, Max Holz a bolsevista paradicsomba szökött, ahol 1935-ben a GPU eltette lábát.

Semcsuhina, ki a Sztalin és Trockij között dúló harcban előbb Trockij oldalára állott, később, de még idejében Sztalinhoz pártolt át, egyik legbefolyásosabb tagja lett az úgynevezett Kagánovics-csoportnak, melynek jelentősége abban a pillanatban erősen megnövekedett, amint Kagánovics leánya Sztalin harmadik feleségének halála után a vörös diktátor kegyence lett. A két zsidó Kagánovics-fivérén kívül Jesov, Vorosilov és Molotov is ehhez a klikkhez tartozott. A két előbbinek zsidónó volt a felesége, később Molotové is — és pedig Semcsuhina, aki közben nagy karriert futott meg: az élelmiszeriparnak ő volt a helyettes népbiztosa.

Molotov 1927-ben a nagyorosz pártkongresszuson jutott vele közelebbi ismeretségbe s rövidesen tökéletesen a nagyratörő asszony befolyása alá került, akinek az ambíciója Molotovval együtt házassága után még csak fokozódott. Férj és Sztalin között sikerült neki messzeménő személyes kapcsolatot teremtenie, úgy hogy Molotov a külügyi népbiztosságba került Litvinov-Finkelstein mellé, ennek nem túlságosan nagy öröme. Amikor a vörös diktátor Litvinovot menesztette, Molotov lett az utóda. Ilyen módon a szovjetunió rangsorban második hölgyévé lépett elő. A szintén zsidó Kagánovics-leány után nyomában ő következik. (L. J.)

Nagyvárada

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

Miniszteri rendelet állapította meg a napilapok oldalterjedelmét és árát

A Magyar Lapokat nem érinti a módosítás

Augusztus 1-én lép életbe az a miniszterelnöki rendelet, amely az összes fővárosi és vidéki napilapok oldalterjedelmét és árát szabályozza. A rendelet külön kategóriát állít fel a fővárosi és vidéki lapok számára. A fővárosi lapok kategóriájába három, a vidéki lapok kategóriájában pedig négy csoportot állapít meg.

A vidéki lapok első csoportjába tartoznak majd azok a lapok, amelyeknek heti oldalterjedelme 24 oldalnál nem több, példányonkénti áruk pedig hétköznap nyolc fillér, a vasárnapi szám pedig 10 fillér, előfizetési áruk egy hónapra 2 pengő, három hónapra 5 pengő 70 fillér.

A második csoportba tartoznak azok a lapok, amelyeknek heti oldalzsáma legfeljebb 52, példányonkénti áruk hétköznap 10 fillér, vasárnap 16 fillér, az előfizetés pedig egy hónapra 2 pengő 50 fillér, három hónapra 7 pengő 20 fillér.

Itt említjük meg, hogy jelenlegi formájukban Nagyváradon a Magyar Lapok, a Nagyvárada és az Eszláplap tartoznak ebbe a csoportba.

A harmadik és negyedik csoport nagyobb oldalterjedelmű és drágább lapokra vonatkozik.

A miniszterelnök átmenetileg megengedte, hogy

a Nagyváradon megjelenő „Erdélyi Néplap”, valamint a Kolozsváron megjelenő „Magyar Ujság” és a „Kolozsvári Estiújság” 1942. december 31-ig heti 36 oldalas terjedelemben jelenhessenek meg 8 filléres példányonkénti árral, egy hónapra két pengő, három hónapra öt pengő előfizetési árral.

Lapunk számára ez csak annyi változást fog jelenteni, hogy a vasárnapi számunk 16 fillér lesz. A rendelet hatálybalépése után mindenféle kedvezmény megszűnik. Olvasóinknak meg kell érteniük, hogy jelen esetben a miniszterelnökség rendelkezésének kell érvényt szerezniük, amely szigorú büntetéseket helyez kilátásba kihágás esetére. A rendelet ellen vétőket ugyanis hat hónapig terjedhető elzárásra és 8000 pengőig terjedhető pénzbüntetésre ítélik.

Kvaternik tábornok Göring hadiszállásán

Berlinből jelentik: (NTI) Kvaternik tábornagy hétfőn este az arcvonal egyik szakaszára utazott. Valószínűleg Berlin érintése nélkül tér vissza Horvátországba. Feltételezik, hogy a megbeszélésen szőnyegre került a fiatal Horvátország valamennyi időszerű kérdése. (MTI)

Berlinből jelentik: (Délkeleti Hírszolgálat) Göring birodalmi tábornagy kedden délelőtt főhadiszállásán fogadta Kvaternik tábornagyot. (MTI)

BOLSEVISTA ARCÉLEK:

Kik vezetik a szovjet hadsereget?

Irla: PAUL HASSE tüzérségi tábornok

Az orosz forradalom vezérei nem igen bizhattak abban, hogy a zsidó-bolsevik forradalom a cári hadsereg tiszteinek körében visszhangra talál. Így aztán, kénytelenek voltak kísérleteket tenni, hogy a hadsereg vezetését más, ha katonai szempontból nem is éppen megfelelő, de irántuk hűséges emberekbe tegyék és a cári uralom tiszteit kikapcsolják. Bestiális gyilkosságok sorozata kezdődött meg ezzel. Alig egynéhány volt cári tisztnek sikerült csupán külföldre menekülnie. Ezer számra mészárolták le őket, egy részüket a legvisszataszítóbb kínzások között. Csak egyes fiatal tiszteteket ért a nagy kitüntetés, hogy atvegyék őket a bolsevik hadseregbe, ezek közé tartozott Tuhacsevszki, akinek sikerült egészen a marsallságig vinnie. A volt cári gárdatiszt és stralsundji hadifogoly, aki a hadifogságból hihetetlen és valóban imponáló módon szökött meg, éppen a Lenin uralom kezdetére érkezett meg Szentpétervárra. Nyomban a forradalom rendelkezésére bocsátotta magát. A német tábornokok és a lengyelek elleni küzdelemben egyre magasabb rangra emelkedett, míg nem Worosilow mellett helyettes hadügyi népbiztos nem lett. Máról-holnapra vesztette el Stalin kezét s amilyen gyorsan csinálta karrierjét, épp oly gyorsan bukott is meg. Rövid uton, ki is végezték, állítólag Worosilow mesterkedése következtében, aki a bolsevik Oroszország ebben a kétségtelenül legtehetségesebb és összehasonlíthatatlanul legképzettebb tisztjében — nem egészen minden alap nélkül — vetélytársát látta.

Az orosz hadsereg a nagy felfordulás és a régi hivatásos tisztek kikapcsolása következtében, leginkább azonban a hadsereghez beosztott politikai megbízottak működése folytán, akik foglalkozásszerűen izgattak a tisztek ellen, rendkívül fegyelméletlen lett. A katonák tisztjeiket maguk választották és éppen úgy jogukban volt azokat, ha valami okból nem tetszettek, elcsapniuk. Eltörölték a tiszteigést és szolgálaton kívül a tisztek sem viselhettek fegyvert. Egyetlen tiszt sem helyezkedhetett ezekkel az állapotokkal szembe, anélkül, hogy a politikai biztos feljelentésének ki ne tette volna magát. Ez pedig elbocsátást, még gyakrabban pedig száműzetést, illetőleg halált jelentett.

Worosilow

A Szovjetunió akkori hadügyi népbiztosa az ő józan és gyakorlati érzékével már régen tisztában volt azzal, hogy ez így tovább nem mehet. Mindent elkövetett, hogy a tisztek helyzetét megerősítse és tekintélyüket a politikai biztosokkal szemben emelje. A kis finn nemzetrel vívott háború világosan rámutatott a bolsevik hadsereg gyengeségére. Időközben azonban Worosilow helyzete is meggingott. Nem bírta már olyan fenntartás nélkül Stalin bizalmát és távozni volt kénytelen a hadügyi népbiztos helyéről. Ma a szovjetbirodalom élet-halál küzdelemben ismét felé fordult a bizalom és a németekkel szemben álló egyik orosz hadsereg parancsnoka lett.

Worosilow marsall, akinek eredeti foglalkozása lakatos, most 60 éves. A Don vidékéről származik és a világháború alatt bolsevik agitátor volt. Tünneményes népszónok, de a forradalom kitörése után nyomban pályát változtatott. Tábornok, nemsokára pedig annak a bolsevista lovashadseregnek a parancsnoka lett, amely a szedett-vedett és rosszul felfegyverzett fehér csapatok felett olcsó diadalokat aratott. Katonai kiképzése nincs, ezzel szemben vad temperamentummal és tagadhatatlanul hatalmas energiával rendelkezik. Hogy milyen mértékben volt hadseregének stratégiaiilag és taktikailag valóban vezére, arról nehéz lenne bírálalat mondani. Vezérkarában egy volt cári lovassági tábornok Kijjev is helyet kapott. Nagyon könnyen lehetséges, hogy ő volt ennek a taktikának szellemi atyja, melynek Worosilow energiája nagy híret kőszönhetett. Worosilow sokkal inkább volt nemzeti orosz, mint nemzetközi bolsevik. Ez a körülmény indította Stalint arra, hogy bár hadügyi népbiztosi állásától felmentette, kész volt energiáját, mint hadseregparancsnok gyümölcsösztetni. Feltételezhető, hogy Worosilow meg fogja kísérteni, a már félig-meddig megvert orosz seregeknek a legkeményebb eszközökkel való együttartását. Hogy ez sikerül-e majd neki, az elsősorban attól függ, hogy milyen mértékben fogja tudni energiáját az alá rendelt csapatokra átvenni.

Worosilownak a hadseregben meglévő fegyelmélet helyreállítására irányuló törekvéseit, utóda, a hadügyi népbiztosságban őt követő

Timosenko

marsall, a legnagyobb sikerrel folytatta. Timosenkonak sikerült a politikai megbízottakat végképpen kikapcsolni, a tisztek tekintélyét lényegesen emelni és a hadseregben a fegyelmélet ismét helyreállítani. Timosenkó legfőbb jellemvonása is törhetetlen akaraterejében nyilvánul meg. A fehér csapatokkal vívott harcokban előbb hadosztályparancsnok volt, majd egy személyben egy lovashadtest parancsnoka és politikai megbízott lett. 1939. évben a lengyel területek megszállásakor felvonult erők főparancsnoka, a finn-orosz háborúban pedig az egyik hadsereg parancsnoka volt. Energiája mellett éles tisztánlátása és rendkívüli szervezőképessége képezik jellemének fő vonásait. Mindössze 46 éves és munkáscsaládból származik.

A harmadik orosz hadsereg parancsnoka

Budenyi

marsall, aki a fehér tábornokokkal vívott harcokban az első lovas hadsereget vezette, kemény, rámenős katoná, annak valódi értelmében. Egyébként a cári hadsereg volt őrmestere és a szentpétervári lovasskola fekezhetetlen temperamentumáról és vad bátorságáról híres lovasa.

Ez a három szovjet tábornagy, akire most Stalin az orosz hadsereget bízta és ezzel a szovjet sorsát kezükbe tette,

kétségtelenül nagyon hasonlítanak egymásra: mindhárman robusztus, egészséges, természetes értelemmel rendelkező emberek, akiknek legfőbb, egyben legértékesebb tulajdonságuk fékezhetetlenséggel határos energiájuk. Az egész szovjet hadseregben nagy tekintélynek örvendenek, azonban komolyabb katonai képzettséggel és hadvezérlési képességekkel egyikük sem rendelkezik.

Az eddig említett három marsalltól, — akik egyébként most a három orosz hadsereget vezetik — lényeges mértékben különbözik

Saposhnikow

marsall, a szovjetországi vezérkar főnöke, azonban róla igen nehéz egyebet mondani, minthogy régi cári hadseregbeli vezérkari tiszt és hogy a forradalom kitörésekor az elsők között pártolt át a bolsevikiekhez, ennek ellenére végig az egész forradalom alatt és után is politikai tekintetben rendkívül tartózkodó magatartást tanúsított. Valószínűleg ő a mai szovjethadsereg legképzettebb tisztjeinek egyike, mindenestre azonban legképzettebb tabornagya.

A szovjethadsereg utolsó, egyben ötödik marsallja

Jagecov

szintén a cári hadseregnek volt a tagja, őt azonban forradalmi magatartása miatt már jóval a forradalom előtt eltávolították a hadseregből. Karrierjének hatalmas iramban való emelkedését Stalin személyes barátságának köszönheti, amely még a fehér-vörös polgárháború idejéből datálódik.

Hogy a felsorolt öt tábornagyon kívül hány, európai értelemben vett vezérkarilag kiképzett tábornokkal rendelkezik a szovjethadsereg, arra vonatkozólag nem állanak pontos adatok rendelkezésünkre, nem valószínű, hogy számuk magas lenne. Számolni kellene azonban mindazonáltal azzal, hogy

Japán ellenintézkedéseket tesz, ha angol csapatok vonulnak be francia Indokinába

Változatlan marad Japán külpolitikája

Tokióból jelentik: (Stefani) Toyoda külügyminiszter a külügyminisztérium vezető tisztviselőinek értekezletén kijelentette, hogy Japán külpolitikája tökéletesen változatlan marad. Bizonyos fontosságot tulajdonítanak azoknak a tanácskozásonak, amelyeket a külügyminiszter a tengelyhatalmak követeivel folytatott. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A kormány hivatalos tájékoztatója bejelentette a külföldi tudósítók keddi értekezletén, hogy eddig még nem erősítették meg azokat a híreket, melyek szerint an-

napközben, éppen a legnagyobb forró-ság óráiban, nem lehet a dolgozó ember. Aki mégis meg akarja tartani munkakedvét, az kitűnően pótolhatja a hidegvizes leöntést néhány csepp valódi DIANA sósorszesszel. ha lemossa izzadó homlokát, bedörzsöli forró bőrét, hónalját és karjait. Ez úgy lehűti és felüdíti, mintha hideg fürdőt venne. Frissít, hűsít, erősít. Mindenütt kapható. Jelenlegi árak:

próba	eredeti	közép	nagy
PALACK			
70 l.	1'20 P	3'50 P	6'40 P

szek fiatal törekvő, energikus, sőt mondhatni fanatikus katona van közöttük, akik a legértékesebb eszközöktől sem fognak visszariadni, hogy a szovjethadsereg erkölcsi bomlásával szembehelyezkedjenek és mindent megfognak tenni, hogy a vert szovjethadsereget ismét ellenállóképesé tegyék. (MN)

gol csapatok bevonultak, vagy rövidesen bevonulnak francia Indokina déli részébe. Ha e hírek valóknak bizonyulnak, Japán a megkötött szerződésben foglalt rendszabályokat alkalmazza. A tájékoztató utalt a jelenleg Vichyvel folyó tárgyalásokra. (MTI)

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung londoni levelezője jelenti, hogy angol körökben számolnak Japán Indokina elleni akciójával. Lehetségesnek tartják, hogy az akció már csütörtökön, vagy pénteken megindul. Londonban azt hiszik, hogy Vichy nem fejt ki ellenállást.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

A kormányzói pár negyvenéves házassági évtordulója

Budapestről jelenti a MTI. Magyarország irja. A kedd délután folyamán a miniszterelnök, a belügyminiszter és a pénzügyminiszter Kenderesre utaztak, hogy a kormányzói párnak a kormány nevében hódolatteljes jókívánságokat nyilvánítsák 40 éves házassági évtordulójuk alkalmával.

Milánóból jelentik: (MTI) A Popolo d'Italia Horthy Miklós kormányzó és a főméltóságú asszony 40 éves házassági évtordulója alkalmából a következőket írja:

Az olasz nemzet egyesíti a maga jókívánságait a magyar nemzetével. Horthy Miklós, a szegedi hős, az ország erőt a bolszevizmus ellen vezet. Horthy Miklósnak a magyar nemzetnek kiváló vezére van. Az ő vezérlete alatt indult el Magyarország az újjászületés útján. Magyarország erejét ma már értékes közreműködésnek kell tekinteni a szovjet barbarizmus elleni küzdelemben.

MIKOR KELL SÜTÉTITENI? A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magánvilágítás, a lakóházak és gépjárművek elsötétítését 23-án 20 óra 30 perckor kell végrehajtani.

Dr. Jeszenszky Andor vidéki főkapitány Nagyváradon. Nagyvárad. Saját tud. Kedden délután előkelő látogató érkezett a nagyváradai rendőrségre. Dr. Jeszenszky Andor vidéki főkapitány hivatalos látogatást tett Nagyváradon, ahol a kapitányság ügyosztályait vizsgálja felül. A vidéki főkapitány látogatása csütörtökön véget ér.

ELEKES BÉLÁT A SZÖVETKEZETI KOZPONT VEZÉRIGAZGATÓJÁVÁ NEVEZTÉK KI. Kolozsvárról jelentik: A Kolozsvárt székely „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának igazgatóválasztmányára Elekes Bélát, a Szövetség vezető igazgatóját vezérigazgatónak nevezte ki Elekes Béla régi szövetkezeti szakember, aki különösen az erdélyi tejszövetkezeti hálózat megszervezése terén szerzett kiváló érdemeket. Vezető igazgatói minőségében jelentős része van abban, hogy az erdélyi szövetkezeti mozgalom a mai magas színvonalra emelkedett. Vezérigazgatói kinevezését erdélyszerte osztatlan örömmel fogadták.

Összölött a yorki herceg háza. (MN) Stockholmból jelentik: Amint a Svenska Dagbladet Londonból jelenti, a yorki herceg Piccadilly streeti háza a napokban összeomlott. A házat, amely a Hyde Park Corner közelében fekszik — írja a tudósító — még a télen bombatalálat érte, mely hátsó részét valóságosan lebortolta. Most a ház eddig épségben maradt frontális része is összedőlt.

120 erdélyi „öreg diák” a szombathelyi közigazgatási tanfolyamon. A népes szombathelyi közigazgatási tanfolyam mult esztendei iskolaévet csak a napokban zárták le — nagyon jó eredménnyel. Más években ilyenkor másfél hónapra bezárulnak a szombathelyi jegyzőtanfolyam és internátus kapui, most azonban mindössze egy-két napos volt a szünet, mert ahogy a fiatal jegyzőjelöltek elhagyták a tanfolyam kapuit, az internátus erdélyi „öregdiákokat” fogadott falai közé. 120 erdélyi „öregdiák” vonult be a szombathelyi jegyzőinternátusba, hogy háromhónapos kiképzés után visszatérhessenek az erdélyi községekbe a közigazgatás irányítására. Beszterce, Naszód, Csik, Kolozs, Maros-Fordá, Máramaros, Szilágy, Szolnok-Doboka, Udvarhely, Ugocsa, stb. erdélyi megyékből jöttek össze családok apák és fiatalemberek, hogy elsajátítsák a magyar közigazgatáshoz szükséges tudnivalókat. A tanfolyam három hónapig tart, s ez alatt a belügyi kormányzat minden kedvezményt megad a hallgatóknak.

KIBŐVÍTETTÉK A „SZÉKELY MÁTKÁK” KÖLCSONALAPJÁT. Kolozsvárról jelenti a MTI: A kormány a „székely mátkák” kiházasítására létesített kölcsönalapot kibővítette, hogy abból részesülhessenek a szörény vidéken élők is. A kölcsönt gyermekáldással lehet törleszteni.

A németek új harciszekője: a vizen és szárazon használható harcikoskó. A Mai Nap jelentése szerint a Berlinben élő külföldi újságírók előtt bemutatják a német haditechnika legújabb termékét, a szárazon és vizen járó hadijárművet. Szárazon 105, vizen 14 kilométeres sebességgel halad a jármű. Az új harciszekő csónakkarosszériával van ellátva. A német hadiipar eddig többszáz ilyen hadiszekőt készített.

Tizenöt évig élt biztosítótúval a gyomrában. Kopenhágából jelentik: Haslev dán városkában a napokban megoperáltak egy fiatalembert, aki tizenöt évig nagy fájdalommal szenvedett, de sehogyan sem tudták az orvosok annak okára rájönni. Most röntgenátvilágítással fölfedezték, hogy nyitott „biztosítótú” van a gyomrában. Ő maga nem emlékezett rá, hogy mikor nyelte le a tűt.

Megérkeztek Szófiába a moszkvai magyar követség tagjai. Szófiából jelentik: (MTI) A moszkvai magyar követség tagjait szállító különvonat kedden reggel 8 órakor futott be a szófiai pályaudvarra. A szófiai magyar követség részéről Paikert Alapos követségi titkár és bolgár részről a külügyminisztérium képviselője üdvözölte Kristóffy József követet és a követség tagjait.

AUGUSZTUSBAN KELL BEADNI A KOLOSZVÁRI EGYEFEMRE VALÓ FELVÉTELI KÉRELMEIT. Kolozsvárról jelenti a MTI. A kolozsvári tudományegyetemre a felvétel iránti kérelmeket augusztus 1-e és 31-ike között kell a dékánai hivatalba beadni.

Ötvenezer frank Napoleon bucsuleveléért. (MN) Párizsból jelentik: A párizsi Hotel Drouot-ban a napokban árverezték el Napoleonnak Mária Lujzához intézett bucsulevelét. A holdoggyűjtő 50.000 frankért jutott az értékes, történelmi emlékü levél birtokába.

Eljegyzési hír. Székely Magdolnát eljegyezte Fóris Béla áll. gimnáziumi tanár. Minden külön értesítés helyett.

Nem nyaralhatnak zsidók egyes balatoni fürdőhelyeken. Több balatoni fürdő igazgatósága elhatározta, hogy nem engedi meg a zsidók nyaralását. Így például csak öskeresztények nyaralását engedik meg a Balatonszepezd melletti Virius-telepen, ahol a fürdőigazgatóság intézkedése már életbe is lépett.

ELKOBOZTÁK A SZÓFIAI ZSIDÓK RÁDIÓKÉSZÜLÉKEIT. Berlinből jelenti a MTI: A délkeleti hirszolgalat szófiai jelentése szerint a vasut és postaügyi miniszter rendelete alapján az itteni zsidóktól elvették a rádió készülékeket.

Kovács Kató elszereződött a kolozsvári Nemzeti Színházhoz. Kolozsvárról jelentik: Jelentették, hogy Kovács Kató, a kolozsvári Nemzeti Színház kitűnő primadonnája játsza a Bobherceg filmváltozatának női főszerepét. A próbafelvételek alapján Budapesten annyi filmszerződést ajánlottak fel a remek megjelenésű, kitűnő hangú fiatal primadonnának, hogy Kovács Kató ideiglenes felbontását kérte annak a szerződésnek, amely a kolozsvári Nemzeti Színházhoz fűzte. Az elszereződési kérésnek az igazgatóság készséggel eleget tett s Kovács Katót kiengedte a szerződésből.

HALÁLOS ÍTÉLET UJVIDÉKEN. Ujvidékről jelentik: (MTI) Lazarovits György és Szegő István június 29-én, az elsötétítés alatt megtámadták Badekovits Pált és elrabolták tőle száz pengőt és ezer dinárt. Lazarevitsét elfogták és a honvéd bíróság halálra ítélte.

Autókat és villamosokat döntött fel a vihar Belgrádban. Belgrád felett rendkívül erős szélvihar vonult éjig. A városban sok kémény dőlt össze. A szélvihar terebélyes fákat csavart ki és több helyen villamoskocsikat, illetve gépkocsikat borított fel. A vihar miatt a városban vendégszereplő cirkuszt előadását be kellett szüntetni, mivel az óriási sátor bedőléssel fenyegetett. Alighogy elhagyta a nézőközönség a sátor és biztonságba helyezték a műsoron szereplő vadállatokat, egy rendkívül erős szélhőkés felberitotta a sátor. Néhány alkalmazott megsebesült.

A női tábornok első ténykedése... Newyorkból jelentik: (NTI) Mint az Associated Press Londonból jelenti, az első brit női tábornok, a 33 éves Jane Knox vezérőrnagy átvette a parancsnoklást. A női tábornok első ténykedése az volt, hogy a brit női hadsereg ötvenezer tagját szebb egyenruhával látta el. (MTI)

Augusztus harmadikán tartják a székelykeresztúri Petőfi-ünnepélyt. — Megemlékezünk arról, hogy az idei Petőfi-ünnepséget Székelykeresztúron tartják meg. Most aztán véglegesen megállapították a Petőfi-ünnepség időpontját, amely augusztus 3-án lesz. A Segesvár melletti csatamező román területre esik s ezért rendezik az ünnepséget az idén Székelykeresztúron, ahol Petőfi a fehéregyházai csata előtti utolsó éjszakáját töltötte.

Az athéni királyi palota — adóköteles. Athénből jelenti az NST: A görög királyi család tagjai megfelelő törvény értelmében eddig teljes adómentességben részesültek. Az adómentesség vonatkozott a királyi család minden ingatlanára is. A kormány most felfüggesztette ezt a törvényt. A királyi családnak az országban maradt tagjai is adókötelesek lesznek és adót kell fizetni az athéni királyi palota után is. (MTI)

SZÁZEZER PENGŐ ÉRTÉKŰ LO-POTT HOLMIT TALÁLTAK EGY BUDAPESTI LAKASBAN. Budapestről jelentik: Bizalmas feljelentés felhívta a rendőrség figyelmét, hogy egy dús gazdag magánzó Király-utcai lakásán betörésből származó holmikat tartanak. A bejelentésre a detektív-főnök rajtaütésszerű razziaát rendelt el és a megjelölt lakásban valóban nagymennyiségű és gyanus eredetű értékek kerültek elő. A főúrban berendezett lakás vitrinjeiben, fiókjában, szekrényeiben és rejtett páncéldobozáiban káprázatos értékeket fedeztek fel. Másfélóra hosszat gyűjtötték össze a nagy lakás értéktárgyait, amelyek hozzávetőlegesen száz-ezer pengő értéket jelentenek. Briliáns fülbevalók, arany- és ezüsttárcák, különféle gyűrűk, ezüst női és férfi cigarettatárcák, sok ezer pengő értékű melltűk és a briliánsok egész tömege került elő a titkos dobozokból. Ezüst kezításkák, arany dísztűk, tizenkét személyes evőkészletek jutottak a rendőrségre. Az ékszereken kívül, amelyeken a legkülönfélébb betűjelek szerepelnek, nagymennyiségű textilárut, damasztot, szövetet és selymet találtak a detektívek a rejtélyes „magánzó” lakásán. A Király-utcai „magánzó” egyébként a rendőrség előállította és megkezdte kiállítását.

SZERKESZTŐI ÜZENET

D. S. (Hősök voltak). A magyar hősiességről írott versét elolvastuk. Szép és nemes magyar érzéseit minket is őszintén megfogottak. Sajnos, azonban a vers terjedelme olyan nagy, hogyha teljesen irodalmi mű lenne, akkor sem tudnánk közölni a mai papirkorlátot az iratok mellett. Forduljon vele a Katonajátszóhoz. Melagen üdvözljük.

Római vár Budapest szívében

Budapestről jelentik: Olasz tudományos körökben nagy figyelmet és érdeklődést keltett annak híre, hogy a magyar főváros cityjében rövidesen ünnepélyesen megnyitják az Eskü-téri Földalatti Múzeumot. 1932-ben, a régi piarista rendház lebontásakor és a tér rendezésekor tárták itt fel a 17 évszázaddal ezelőtt Diocletianus római császár parancsára épített átkelésbiztosító várat, amely Pest városának lett magja. A múzeum közelében álló pest-belvárosi főplébániatemplom eredetileg a római vár keresztény parancsnokának volt házi szentélye, amikor a római birodalom államvallóként vette fel a kereszténységet.

A múzeum bejáratánál a főváros vezetősége a helyszínen előkerült legszébb római felirások köveket állította fel. A múzeum belsejének egyik fődekkessége a híres „eskütéri sír” lesz: a vár hajdanivaló római parancsnokának diszjegyverzetéhez tartozott nagybecsű régészeti emlék, amelyet az Erzsébet-híd alapozásakor a pesti hidító helyén találtak nagy mélységben.

Budapest új múzeuma hivatalosan ország-világ előtt bizonyítani a magyar föld közel két évezredes kapcsolatát a Római Birodalommal, amelynek itteni emlékeiben még ma is gazdag kulturmunkáját folytatja immár a második évezredben a keresztény magyarság.

Belvárosi mozgóban
A két tőkfej-Stan és Pan
 a kacagás nagymesterei
 Musoron kívül még
A nevadai pokol Wild-Weld.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
 Csütörtöktől
AZUR EXPRESS
 Tolnay Klári, Páger Antal,
 Szelezky Zita, Básthy Lajos.
 Szerdán utoljára: **Rohanó élet.**

Apolló filmszínházban
 Judy Garland és Mickey Rooney
 bűbajos filmje
Tizenhatévesek

„PÖTTYÖS KISSASSZONYOK“ A NYÁRI MUNKATÁBOROKBAN

Szívébe zárta a munkatábor lelkes leányait a magyar falu népe

A női munkatáborok intézménye még kevésbé ismeretes a trianoni Magyarországon is. A felszabadult erdélyi részek leányainak pedig csak ezen a nyáron volt alkalmuk, hogy nemzeti munkaszolgálatra jelentkezzenek. Nagyváradon három magyar leány érezte magyar kötelességének, hogy vállalja ezt a munkát. Mind a hármat egy táborba osztották be, együtt szolgálták le az egyhónapos munkaidőt s a napokban érkeztek vissza felfrissült lélekkel, tele élményekkel, a hivatásjeljesítés nagy elégtételével szívükben.

Negyvenen voltak egy táborban s egyelőre tíz ilyen tábor működik az országban, mind a felszabadult területeken, ahol a lakosság leginkább szorult rá az istápolásra. Ez négyszáz munkaszolgálatos leányt jelent. Egy közülük Czimer Magdolna, akivel most szüleinek Kossuth-utcai lakásán beszélgetünk nagy élményeiről.

„Tudtam, hogy dolgozni kell és ez elég“

— Hogy szánta rá magát a jelentkezésre? — kérdezzük.
 — Tudtam, hogy dolgozni kell, de hogy mit, arról fogalmam se lehetett, hiszen csak egy rövid felhívást olvastam valahol arról, hogy az egyetemi hallgatók nemzeti munkaszolgálatának keretében általában érettségizett, de négy középsikolát végzett leányok is jelentkezhetnek.

Az újság munkaszolgálati intézményének Klotild-utcai székházában. A behívásra Budapesten, az úpesti rakparton lévő raklárnál kellett megjelenünk s ott igazoltatás után azonnal beöltöztettek bennünket. Az egyenruha: sűrűpettyes piros ruha magyaros zsinórozással a mellén, fehér ingváll, zöld kötény, zöld katonapoztóból készült pelertin kapucniával erős cipő... Kellemes viselet, bár eleinte kissé szokatlan, de hamar hozzádomul az ember, mint ahogy lélekben is átalakul, aki hordja. Még Pésten is nagy feltűnést keltettünk vele, ahogy végigvonultunk az utcán.

Gyorsan megtörtént a vidám és vállalkozószellemű leánysereg beosztása. Öt negyvenes csoport került a Felvidékre, öt pedig Erdélybe. Czimer Magdolnát és nagyváradi társnőit a Pozsonytól 24 kilométerre lévő magyarbéli táborba vezényelték.

„Bekopogtattunk a sokgyermekes családokhoz!“

— Itt, — beszéli a jókedélyű, lelkes fiatal leány, — egy kastélyban rendezték be a tábor, amelynek tulajdonosa eltávozott az országból. Innen indultunk minden reggel hat órákor munkahelyünkre. Egy csoport Magyarbélre, egy a közeli Némebélre és egy az öt kilométernyire fekvő Dunacsápra, ahol napközti ólhont tartottunk fenn. Jórészt gyári munkások e falvak lakói, magyarok.

szlovákok vegyesen, akiknél az idegen megszállás idejében különböző propagandák érvényesültek. A mi feladatunk az volt, hogy bekapcsolódva a családok életébe, magyar hazafias szellemet terjesszünk és erősítsük a becsületes munka szeretetét, a tisztességes életfelfogást.
 Képzeltük el: negyven fiatal lány — valamenyien egyetemi hallgatónők és házileányok, akiknek a vállalt munka végzésére tulajdonképpen

nincs más különleges előképzettségük, mint általános iskolázottságuk és magyar családi neveltségük, — kirajzik a táborból, bekopogtat az egyszerű, nagyjából sokgyermekes szegény, sőt olykor nyomorgó munkáscsaládokhoz, hogy segítségükre legyen mindennapi életükben és munkával, szeretettel, aldozatkészséggel igyekeznek a rendelkezésre álló időben lelki megújodást teremteni náluk.

„Gondoztuk a gyerekeket, mostunk, vasaltunk, főztünk...“

— Mindenki maga látta meg, — beszéli Czimer Magda, — hogy milyen munkát kell végeznie. Alapos magyartakarítást végeztünk ott, ahol rendetlen volt a ház; gondozás alá vettük a gyermekeket, ahol elhanyagoltaknak láttuk őket, tataroztuk a háztájt, ahol ez kívánivalót hagyott.
 Mostunk, vasaltunk, főztünk, kertészkedtünk, gyerekruhát foltoltunk, állított „ganyéztunk“, ebédet vittünk a családjő, vagy az asszony munkahelyére.
 És közben észrevétlenül neveltük, tanítottuk a kicsinyeket s a felnőtteket egyaránt. Eleinte bizalmatlanul fogadtak minket. Azt hitték, hogy nyaralni, szórakozni mentek hozzájuk a „pötyös kisasszonyok“, azért olyan ház is akadt, hol keréken kijelentették: nincs szükség reánk.

szemünkre vetették, hogy nyakukra hoztuk a „tétügépet...“
 De hamar észrevettük, hogy jó szívvel vagyunk hozzájuk, hogy önzetlen szeretetteljes munkát kívánunk, amiért cserében csak megértést várnunk tőlük. És rövidesen megenyhültek irántunk a kedélyek s előbb bizalmukba, majd szeretetükbe fogadtak minket. Ekkor már könnyebben haladt a munka. Magunkhoz edesgettük a gyerekeket, meséltünk nekik, kedves játékokra, okos foglalkozásokra tanítottuk őket, nótáztunk velük s megszereztük nekik azt az örömet is, hogy ők is

Különösen az egészen elhanyagolt, elesett családoknál volt nehéz a bemutatkozás, ahol a tisztaság legelembb feltételei sem voltak meg és ahová megjelenésünkkel egyidejűleg fertőtlenítő készüléket volt kénytelen küldeni a községi előljáróság. Ezt megalközónak érezték az emberek és

megtaníthattak minket olyan dalokra, amelyek a mi vidékünkön nem ismeretesek... Lassankint az egész falu érdeklődésének középpontjába kerültünk.
 Szomszédok tudakollák egymástól: „Mit csinál a kend pötyös kisasszonya?“ Mindenki eldicsekedett a magával. „Az enyém ruhát varr a kicsikónak.“ „Az enyém megteji a tehenet is...“ „Az enyém olyan szépen dalol, hogy az úsztára csuda...“

... És egy sem akad, aki megfutamodna

De ha a munka végzésénél nagy szerepet is játszik az egyéni kezdeményezés, a polgári életszínvonalhoz szokott háziápolás belső sugallata és személyes tettrekészsége mégis bizonyos egyöntetlenséget teremt a szolgálatban, a táborvezetőség irányítása és szigorú ellenőrzése, valamint a táborban nyújtott gyakorlati kiképzés. Minden munkaszolgálatos leány pontos jegyzeteket készített, óráról-órára mutatva ki, hogy mit dolgozott aznap. Ezt felülvizsgálják, megbírdálják a táborban.

sítésébe s a harmadik héten már kivétel nélkül lelkes, edzett, öntudatos és fenntartás nélküli aldozatkész az egész leánysapat. És egy sem akad, aki megfutamodna.

Ezenkívül a parancsnoknő, vagy helyettese kerékpáron folyton járja a munkahelyeket, hogy a helyszínen ellenőrizhesse a leányok tevékenységét.
 Nagy a szigorú és fegyelem. Katonás szellem veszi körül a munkaszolgálatosokat, ami eleinte kényelmetlen is; az első héten sokan csüggednek is kissé, olyan is akad, aki bosszusan vádolja magát. „Kellott ez nekem?“ ... De aztán mindenki beletörődik az újszerű életbe, a nehéz feladat telje-

A tábori élet gondoskodik az emelkedett közszellem kialakulásáról
 — Hogy telt el egy napjuk a munkatáborban? — kérdezzük Czimer Magdolnát.
 — Reggel öt órakor ébresztő. Utána torna, katonai mozdulatok az udvaron. Háromnegyed hatkor ima a táborzászlónál, majd közös reggeli az ebédlőteremben. Aztán kivonulás a munkahelyekre. Mindenki gondosan becsomagolt tiszorait visz magával, ami vajaskenyérből, vagy kenyérré kent májpástétomból, de leggyakrabban lekváros kenyérből áll, amit tréfásan „püspöktila egyenlekvárnak“ nevezünk el.
 Egész délelőtt mindenki munkahelyén tartózkodott s pontosan félketőkor megjelentünk a táborban, ebédre. Két órákor tisztségátadás. A táborban szolgálatot teljesítő napos és

ügyeletés katonás jelentést tett a táborvezetőnek a létszámról, az esetleges gyöngéledőkről s a kiemelkedőbb eseményekről, átadta a szolgálalatot az utána következőnek, aztán másfélórás kötelező pihenés következett. Délután alaki kiképzés, szociális és nemzetvédelmi oktatás, légvédelmi előadás. Hetenként két délután kétórás kimenő a falu területére.

Esti táborüzeknél találkozott a falu és a város fiatalsága

— Este félnyolckor felállás napiparancshoz, nyolckor vacsora. Utána táborüz mellett ének, tréfás előadások, szórakozás. Eleinte magunk énekelgettünk,

de ahogy kezdtek megszeretni minkei a falusiak, odagyúlt hozánk a fiatalság s velünk együtt énekeltek.

Népdalokra tanítottuk egymást. A „sláger“ számúvve volt s aki mégis megfeledezett magáról és rázendített egyre, az szobafogságot kapott... Este tízkor felhangzott a takarodó. De a naposok egész éjjel őrszolgálatot teljesítettek s reggel négykor ők raktak tüzet a konyhában, ők terítették a reggelihez... Igaz, a szakácsok is közülünk kerültek ki s akiről kiderült, hogy nem főz elég ízletesen, azt haladéktalanul leváltották.

A „frocili-banda“ legyőzi a „kriptát“

Igazi katonaelet ez, leányok katonáskodása. Meleg bajtársiasság tartja őket össze a táborban, ami hétről-hétre erősödik.

— Eleinte megtörtént, — meséli Czimer Magdolna, — hogy csoportok alakultak, amelyek elkülönült életet akartak élni. Így az egyik hálóterem lakói külön stílust igyekeztek megteremteni, kimértlen kezdték viselkedni, de a másik hálóterem népe, — amelynek, mi tagadás, én is tagja voltam, — és amely a „frocili-banda“ elnevezést kapta, átlőtte a választalakat és gyorsan bajtársi közösségbe vonta a „kriptá“ gunynevét nyert homolykodó terem lakóit... Természetesen

történetek apró, diákos csinytevés is, éjjel szellemjárás indult el egyik hálóteremből a másikba, csillagot rugattunk egymással és kis csatákat vívtunk, úgy, ahogy ez intézetekben szokás...

Nagyon megszereltük egymást. Nemes vetélkedés indult meg közöttünk: elbeszéltük egymásnak, ki milyen munkát végzett, milyen eredményeket ért el aznap és versengtünk, ki tud nehezebb feladatot megoldásról beszámolni. Az volt a legnagyobb hős, aki bizonyítani tudta, hogy a legkevésbé válogatott a dalokban...

Megsíratta a falu néde a pötyös kisasszonyokat

Igy telt el a munkaszolgálatos leányok egy hónapi munkaideje.
 — Hosszú napos... — kérdezzük a kedves nagyváradi leányt.

SPORT

Minden eddigit felülmúlónak ígérkezik a nagyváradai uszó kongresszus

— Dehogy. Mindnyájan fájlaltuk, hogy oly hamar végetért. A katonás fegyelem, a kemény munka természetünké vált. S ha munkahelyeinken a falvak egyszerű népe tanult mi tőlünk, őszintén meg kell vallanunk, hogy mi is okultunk az ő életükből. Egyszerűséget, igénytelenséget, takarékoságot tanultunk s rájöhettünk arra, hogy milyen kevésből meg lehet élni. Merem állítani, hogy mély átalakulás ment végbe mindnyájunk lelkében az egyhónapi munkaszolgálat alatt. S ez a legnagyobb jutalmunk a vállalt szolgálatért.

— De ha mi nehéz szívvel távoztunk a táborból, ugyanúgy megsírtak minket a falvakban is, ahol felpettyes egyenruhánk megjelent. A legtarlózkodóbbak, az eleinte ellenséges indulatúak is felmelegedtek irántunk.

A gyermekek azzal ébredtek: „Megjött-e már a pötyyös kis-asszony?”

Az asszonyok bizalommal hagyják reánk háztartásukat, családjukat, amit már annyira a magunkénak tekintünk, hogy csak így beszélünk róla: „Az én konyhám...” „Az én fiam...” „Az én gazdám...” „Az én udvarom.” A legények nagy tisztelettel néztek ránk és sohase fordult elő, hogy valaki szemtelenkedett volna... És búcsúzáskor ajándékokkal halmozott el minket a falu népe. Én kukoricaháncsból készült kosarat és lábtörőt kaptam, az egyik bajtársom két házinyulát és két kiscsi csirkét, mások cserépvirágokat, háziipari érdekességeket, csecsebecségeket...

Oh, nagyon szép volt ez a hónap. Majdnem valamennyien továbbszolgálatra jelentkezünk,

de, sajnos, csak néhányat fogadtak el közülünk, mert új jelentkezőknek kell kitöltenők a meglévő kereteket.

Minden leánynak melegen ajánlható a nemzeti munkaszolgálat vállalása. (*)

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk tegnapi számában beszámoltunk az élelmiszerpiac áraitól. Most az élőállat és terménypiac árait ismertetjük.

Élőállat.

Sertéspiac. Gyenge felhozatal. Süldő darabja 60—120 P, választott malac drb 48—90 pengő.

Marhavásár. Gyenge felhozatal. Ökör páronként 650—1200 P, vágómarha kg 1.10—1.30 P, borjú 1—2 évesig drb 160—200 pengő.

Lóvásár. Gyenge felhozatal. Igásló I. oszt. párja 950—1150 P, igásló II. oszt. párja 500—880 P, parádés ló párja 1100—1500 P, csikó 1—2 évig drb 400—550 P.

Szénvásár

Jó közepes felhozatal. Lucerna mázsája 650—750 P, lóhere 600—700 P, széna 450—650, szalma 350—400 P.

Terménypiac

Felhozatal nincs, így az árak csak névlegesek.

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták

Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

Nagyvárad. Az augusztus 2. és 3-án eldöntésre kerülő kongresszus előkészítő munkálatok serényen folynak és az NSE 50 tagu rendezőbizottsága vállatve munkálkodik, hogy a nagyváradai kongresszusi uszóverseny még az eddigi hatalmas sikerű kongresszusi versenyeknél is nagyobb méretű és átütő sikerű legyen. Erre a jelek szerint minden remény meg is van, mert úgy a közönség, mint az ország uszóélgárdája rendkívüli érdeklődést mutat a nagyváradai kongresszusi versenyek iránt.

A vándordíjas kongresszusi verseny keretében az ország 7 kerületének legjobbjai adnak találkozót egymásnak, hogy a páratlan színvonalu verseny során eldöntésük egymás között az elsőség kérdéséről.

Minden egyes számban a hét kerület-

nek egy-egy versenyzője, összesen hét versenyző indul.

Az indulók pedig mindegyik kerületnek az ezévi uszóbjainak lesznek.

Ilyen módon tehát rendkívül érdekes, izgalmas versenyek lesznek minden egyes számban páratlanul izgalmas küzdelmek minden helyezéért és óriási harc várható minden másodperc lefaragásáért. A verseny színvonalához képest hasonlóképpen impozáns lesz a mezőnyök nagysága is mert a kongresszusi versenyeken

a vidéki egyesületek több száz versenyzővel vonulnak fel.

A népes mezőny mellett pedig igen jelentőségteljes a magyar uszóélgárda szereplése, mert minden uszóbjainak, minden uszórekorder rajthoz áll a nagyváradai kongresszusi uszóversenyen.

Tátos, Eleméry, Körössy Váradon

A nagyváradai közönség hírből jól ismeri a magyar uszósport nagyságait: — Bárány, Csik, Halassy utódait — és megismertük a mai nagyságok és világbajnokságra törő fiatalok neveit.

Tátos, Eleméry, Körössy, Fábrián, Kovács nevei ma már a világranglista élén állanak és szereplésük igazi sportesemény számba megy.

A világhírű magyar vízipólo csapat ma is legjobb formájában van és a kongresszusi versenyeken Nagyváradon is vízbeszáll a világ legjobb vízilabdázó együttese.

A sokszoros válogatott Németh, a híres gólkirály, társaival együtt bemutatják a világhírű magyar vízilabdázás művészetét

és a nagyváradai közönség, amely oly nagy érdeklődést tanúsít a sportesemények iránt, érthető kíváncsisággal tekint a páratlan klasszisu uszók nagyváradai szereplése elé. A kongresszusi versenyek minden esztendőben a vidék legnagyobb úszótalálkozói szoktak lenni. Az idei kongresszusi verseny még az eddigieknél

Előkelőségek a kongresszuson

A vidék legnagyobb és egyedülálló színvonalu versenyére eljönnek a Vallás- és Közoktatásügyi minisztérium, az Országos Testnevelési Tanács és a Magyar Uszó Szövetség képviselői. De itt lesznek azok a fővárosi és vidéki sportvezérek is, kiknek fanatikus hite és fáradhatatlan munkája nagyra tette a magyar és a vidéki uszósportot.

Nagyvárad város sportközönsége már megmozdult.

A kongresszusi uszóversenyek iránt olyan érdeklődés nyilvánul meg, amelyet eddig csak a világnagyságok Kehrling, Tilden, Cochet, Gerevich, Kabos, Gombos és a többi világbajnokok szereplése váltott ki.

A rendezőbizottság éppen ezért felkészült a közönség fogadására és minden edőkészületet megtett, az ezekre menő tömeg elhelyezésére. A medence szélén elhelyezett ülőhelyeken kívül egy disztribúnt és egy 560

is nagyobb szabású és ünnepélyesebb lesz, mert

a kongresszusi versenyekbe bekapcsolódik a felszabadult Erdély és Délvidék uszóspontja.

Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagybánya, Szabadka és Ujvidék versenyzői énekek a vágytól, hogy összemérhessék erejüket a magyar uszósport legjobbjával és ha győzelmet nem is érhetnek el, bizonyos, hogy sokat fognak tanulni és meggyarapodott tudással fognak távozni a nagyváradai uszókongresszusról.

A nagyváradai Sport Egylet önzetlen sportszeretettel és előrelátó sportpolitikáját dicséri a kongresszusi uszóversenyek megrendezése.

A Magyar Uszó Szövetség méltányolta az NSE évtizedes táradhatatlan sportmunkálkodását, tekintetbe vette a nagyváradai uszósport fejlettségét és újabb lendületet kívánt adni a nagyváradai uszósportnak,

amikor a kongresszusi uszóversenyek megrendezését a Nagyváradai Sport Egyletre bízta.

Megindult az élet a nagyváradai Koszoruban

A nagyváradai „Koszoru” hétfőn tartotta meg első torna és atlétikai edzését az Erzsébet-ligeti sportpályán. A kezdet nehézségeit máris magamögött hagyta a „Koszoru”, mert bár még csak 12-en jelentkeztek a „Koszoru”-ban való felvételre, a lelkesedés oly nagy, hogy egy-két hét alatt ez a létszám három-négyszeresére fog emelkedni.

A következő edzést csütörtökön hét órai kezdettel tartják meg, amikor is újabb tagokat vesznek fel és nagy érdeklődő tábora számítanak. Rövidesen közölni fogjuk a „Koszoru” névsorát is

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Keresek azonnali beköltözésre 3-4 szobás összkomfortos lakást. Bafiso Kerámia, Szilágyi Dezső-utca 3. 968

HUNNIA

nagyszállóban
kényelmesen berendezett
hónapos szobák kiadó.

Lakást 4 szobásat összkomforttal hadapróiskola közelében augusztus 1-re keresek. Közvetítőt díjazok. Vaikó szászados Budapest. Némethölgyi-ut 6. 972

Szoba, konyhás lakást keresek. Cimet a kiadóba kérek. 979

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat, jól venni és eladni Molnárnál lehet, Bémer-tér 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra házhoz jövek. 756

Aranyat, brillant, ezüstöt magas aron veszek, órák, ákszart javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Jó állapotban levő gyermekbiciklit megvételre keresek. Iskola-u. 8. 964

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész, Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Egyajtós jégszekrény, teljesen jó állapotban olesón eladó. Alapi u. 2. ajtó 1. Kisudvarban. 842

Hülénefele

Kedd éjjel telefonközpontban hagyott csomagot igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóban. 976

TISZTA szesz kapható. Nánássy, színház mellett. 816

Bányasori újságelárusító bódé 35 pengő kaucióval rendelkeznek azonnal kiadó. 969

Javító- és magánvizsgákra eredményesen előkészít okl. tanár. Beóthy Ödön-u. 42. (kapuval szemben). 825

Allást keres

Gyermek mellé 2-4 éves korig — vagy betegápolást vállal fiatal leány, magyar, német és román nyelvtudással. Kovács Eleonora, Szaniszló-u. 47.

Ipari vállalatnál elhelyezkedést keres volt önálló keresztény műszaki vállalkozó 30 éves gyakorlattal, esetleg betársulna 40.000 pengő összeggel. — Cim: Jeligére 40.000 pengő. 967

Allást nyee

Boross Szövetség Textil-osztálya keres azonnali belépésre, perfekt, úskerestény irdai férfimunkaerőt. Gépírás és közigazgatási ügyekben való jártasság előfeltétele. Jelentkezni személyesen, kézzel írott ajánlatokkal és szükséges személyi okmányokkal, f. é. július 24-én, csütörtökön este 7 órakor a Boross Szövetség helyiségében. 977

Termény kereskedésben gyakorlott keresztény könyvelő és egyben pénztárnok kaucióval, augusztus 1-re felvétetik. Magyar-u. 1. 971

Kézben lakó megbízható bejárónót napi 3 órára felveszek. Liszt Ferenc-utca 29. 978

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:

Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.